

ВА 316

СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Приета: прот. № 15/23.06.2016 г.

Лектор: Проф. д-р Нено Павлов

АНОТАЦИЯ

Дисциплината "Социалното осигуряване" се чете пред студентите от специалност "Финанси". В курса по "Финанси на социалното осигуряване" се обосновава необходимостта от социално осигуряване, изследва се как е устроена на теория и практика социалноосигурителната система и нейните програми, какъв е техният икономически ефект. Ударението е поставено върху финансовите аспекти, поради разбирането, че тяхното изучаване дава възможност не само да се проследи как работи системата, но и спомага да се обяснят нежеланите отклонения от нейното нормално функциониране. Същността на курса се състои в анализ на държавното обществено осигуряване, публичните и частните пенсионни плащания, различните видове обезщетения в системите на осигуряването срещу безработица, временна неработоспособност и здравноосигурителната система. Включени са и значими теми като тази за реформите в социалното осигуряване (пенсионно), фирменото социално осигуряване, доброволното пенсионно осигуряване по професионални схеми и др.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основната цел на този курс е да даде възможност на студентите да прилагат фундаменталните икономически принципи и знания при изграждането и анализирането на проекти в областта на социалното осигуряване не само в България, но и по света.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината се изучава след усвояване на знанията по дисциплините "Икономикс", "Публични финанси", "Социология" и "Статистика".

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				заочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общо
Финанси	Задължителна	6	40	20		60	30		30	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. Същност на социалните рискове и социалните проблеми. Осигурителни рискове, признаци, оценка и изравняване на осигурителните рискове.

Тема 2. Осигурителна съвкупност – понятие и обща характеристика. Признаци за формиране на осигурителната съвкупност при задължителното и доброволното социално осигуряване.

Тема 3. Система на социалното осигуряване. Социалното осигуряване в условията на пазарна икономика. Същност, обхват и съдържание на съвременната система за социално осигуряване.

Тема 4. Финансово устройство на държавното обществено осигуряване. Трипартитен принцип и източници на финансиране. Съвременни проблеми в контекста на демографски сътресения и финансова нестабилност на системата за социално осигуряване.

Тема 5. Социална политика и модел за социално осигуряване. Социалната политика в областта на социалното осигуряване. Модел на социално осигуряване. Дискусийни въпроси относно модела за социално осигуряване. Бъдещето на системата за социално осигуряване в контекста на дебата: държавно или частно социално осигуряване.

Тема 6. Минимални осигурителни прагове. Граници на минималния и максималния осигурителни доходи за самоосигуряващите се лица. Логика на тази законова мярка.

Тема 7. Тарифа на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване, здравното осигуряване и допълнителното задължително пенсионно осигуряване. Актуални промени.

Тема 8. Задължително пенсионно осигуряване. Видове пенсии от задължителното пенсионно осигуряване: пенсии за осигурителен стаж и възраст; за инвалидност; наследствени пенсии; пенсии, несвързани с трудова дейност.

Тема 9. Допълнително задължително пенсионно осигуряване (втори стълб на пенсионноосигурителната система). Начало. Обхват на осигурени лица, видове пенсионни плащания, фаза на натрупване и фаза на изплащане. Състояние на частните пенсионни фондове (универсални и професионални пенсионни фондове) в България.

Тема 10. Допълнително доброволно пенсионно осигуряване (трети стълб на пенсионноосигурителната система). Възникване. Принципи на организация и управление. Пенсионни схеми с дефинирани вноски и с дефинирани плащания. Инвестиционна политика и данъчни преференции. Перспективи пред доброволното пенсионно осигуряване в България.

Тема 11. Осигуряване за временна нетрудоспособност. Същност, регулаторна рамка и финансиране. Парични обезщетения при различните видове осигурителни случаи. Право на парични обезщетения и начин за определяне.

Тема 12. Осигуряване за безработица. Същност, регулаторна рамка и финансиране. Видове обезщетения за безработица, право на получаване, начин за определяне. Доброволно осигуряване за безработица и професионална квалификация.

Тема 13. Фирмено социално осигуряване. Практика на фирменото пенсионно осигуряване в България и някои други страни (Великобритания, САЩ и др.).

Тема 14. Социалноосигурителни реформи в областта на пенсионното осигуряване. Опити на страните от ЕС, Латинска Америка и САЩ.

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

присъствени занятия – лекции и семинари, задачи, казуси

КУРСОВА ЗАДАЧА

Предлага се списък от индивидуални задачи за всеки студент, които се разработват през семестъра. Като задължително изискване се поставя подготовката на Power Point – презентация, която има за цел допълнително да улесни аудиторията при възприемане на осигурителната материя, представена на вниманието на студентите. Застъпва се активното използване на мултимедийни интерактивни методи. Защитата се провежда по време на семинарните занятия в рамките на семестъра.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Работа на всеки студент през семестъра се оценява с текуща оценка. Тя се получава от полагането на два теста - единият в средата, а другият - в края на семестъра. При формирането на тази оценка се имат предвид и резултатите от разработената курсова задача, придружена с мултимедийна презентация на курсовата разработка. Семестриалният изпит е изпитен тест. Освобождаване от него се допуска с отлична оценка, получена на база средноаритметична оценка от двата положени през семестъра тестове и защитата на курсовата задача.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Осигурителни схеми, Павлов, Н. АИ «Ценов», Свищов, 2007 г.
2. Теория на социалното осигуряване. Георгиев, Здр., Пл. Йорданов. Фабер, В. Търново, 2011 г.
3. Пенсионно и здравно осигуряване. Георгиев, Здр., Пл. Йорданов. Фабер, В. Търново, 2011 г.
4. Предизвикателства пред конвергенцията на българската пенсионна система в ЕС. Павлов, Н., Йорданов, Пл., Пантелеева, С. Илиева, Т. Библиотека «Стопански свят», Свищов, бр. 93, 2008 г.
5. Инвестиции на пенсионните фондове – проблеми и решения. Данева, Ив. Библиотека «Стопански свят», бр. 99, Свищов, 2009 г.
6. Предизвикателства пред координацията на осигурителните системи на страните – членки на ЕС. Абагар, В. Търново, 2007 г.
7. Павлов, Н. Либерализация на социалното осигуряване, предизвикателства, подходи, решения. Абагар, В. Търново, 2007.
8. Кодекс за социално осигуряване
9. Закон за насърчаване на заетостта
10. Закон за здравно осигуряване.